

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Поля Стоянова Кацамунска, УНСС - София, Катедра “Публична администрация”, научна специалност “Организация и управление извън сферата на материалното производство”

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, професионално направление 3.7 Администрация и управление, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“, ВСУ „Черноризец Храбър“

Основание: Заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър” № 711 от 21.06.2017 г.

Автор на дисертационния труд: Едибе Реджаиева Ахмедова

Тема на дисертационния труд: Динамика на развитието на местното самоуправление в Република Турция в европейски контекст

Научен ръководител: проф. д.ик.н. Христо Маринов Иванов

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ към катедра „Администрация, управление и политически науки“ във факултет

„Международна икономика и администрация“ на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ от 2014 г. до 2017 г. От приложената автобиографична справка е видно, че Едибе Реджаиева Ахмедова завършва средното си образование в гр. Разград, в професионална гимназия по икономика "Робер Шуман" (2002 г. – 2006 г.), след което продължава своето образование във ВСУ „Черноризец Храбър“. Тя има завършена бакалавърска степен по Публична администрация от ВСУ (2008 г. - 2012 г.) и магистратура по Европейска администрация от същия университет (2012 г. - 2013 г.). Като студент във ВСУ тя е участвала и в други краткосрочни форми на обучение за повишаване на квалификацията си и е успяла да завърши успешно курс по "Правни основи на контрола в публичната администрация" (2013 г.), както и да получи сертификати за завършен Майсторски клас по "Управление на знанията в социалните и бизнес мрежи" (2012 г.) и „Предизвикателства в развитието на големите градове“ (2013 г.).

Наред с това заслужава да се отбележи обстоятелството, че Едибе Реджаиева Ахмедова вече е натрупала и известен професионален опит в местната администрация. Нейната професионална кариера започва през 2014 г. първоначално като младши-експерт в информационно обслужване на община Разград, а малко по-късно продължава като като старши-експерт в звено за обслужване на Общински съвет – Разград.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на Едибе Реджаиева Ахмедова е в обем от 215 страници и се състои от увод, изложение в три глави, заключение, списък на използваната библиография и 3 приложения. Съдържанието на всяка от главите е разпределено в отделни параграфи, като в края на всяка

глава са направени конкретни изводи. Основният текст съдържа 8 таблици и 19 фигури. Списъкът на използваните литературни източници се състои от 98 заглавия на български, руски, турски и английски език на хартиен носител и 10 интернет източници, което говори за добра осведоменост на дисертанта по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд.

Избраната тема е актуална и дисертабилна и това се подчертава още в самото начало на разработката: *Проблемите на съотношението на функциите на публичните органи в центъра и по места, както и обстоятелството, че местните органи на публичната власт са решаващи в редица сфери на обществения живот, налагат изследването на сега съществуващите процеси на местно самоуправление в Република Турция, които се намират в статично положение, но предизвикателствата пред страната, произтичащи от евроинтеграционните процеси, изискванията за ефективно и резултатно взаимодействие по прилагане на европейските директиви изискват по-динамично развитие на местното самоуправление (с. 4).* На тази основа авторът извежда две групи обстоятелства, които да бъдат изследвани в разработката.

Авторовата теза в изследването е, че „бавната динамика на развитие на местното самоуправление, в сравнение с водещите практики в европейски контекст, оказва забавящо влияние върху пълноправното членство на кандидат-члена Република Турция в Европейския съюз“ (с. 6). Обхватът на изследването е ограничен във времеви и темпорален план. Във времеви план то обхваща един период от 34 години (от 1982 г. до 2016 г.), а по териториален обхват е ограничено до „местното самоуправление в рамките на Европейския съюз в сравнение с местното самоуправление в Република Турция и община Одрин“ (с. 6), но в хода на самото изследване то е сведено до „по една държава от Западна, Средна и

Източна Европа – Франция, Германия и България за ЕС“, като се акцентира върху процеса на местно самоуправление в община Одрин (Република Турция);

Обектът на изследване е дефиниран като динамиката на развитието на местното самоуправление в Република Турция – община Одрин, а предметът е очертан в рамките на обществените отношения в развитието на местното самоуправление в Република Турция и в частност в администрацията на община Одрин в контекста на европейската практика. Тезата на автора кореспондира с целта на дисертационния труд, а именно „да се разкрие и установи динамиката на развитието на местното самоуправление в Република Турция – община Одрин, като се сравнят основните административно-управленски процеси с тези в някои страни от Европейския съюз“. Постигането на тази цел минава през решаването на три основни изследователски задачи, които авторът правилно формулира съобразно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Обширността и сложността на разглеждания проблем изисква да се приложи система от изследователски методи. Авторът се опира най-вече на проучване и систематизиране на научната литература в областта на местното самоуправление и анализ на нормативната уредба по въпросите на самоуправлението в Турция и страни от ЕС, както и на проблемен анализ на резултати от научни и експертни разработки и критичен анализ на практики на европейски страни и турския опит по отношение на самоуправлението. Наред с това, авторът уместно използва историческия, сравнително-правния и анкетния метод, чрез които управленските процеси се разглеждат в тяхната динамика на развитие, взаимна връзка и във взаимодействието им с административната и социалната среда.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Изследването на автора води до заключението, че развитието на местното самоуправление е в логиката на развитие на съотношението между централната държавна власт и правомощията на местните органи на управление и самоуправление, а необходимо условие за стимулиране развитието на местното самоуправление в Турция е усъвършенстването на неговата правно-нормативна основа. Част от най-значимите и важни проблеми според автора се крият в липсата на прозрачност и слабия напредък в предоставянето на правомощия на провинциите и местното самоуправление. Същевременно, обаче, авторът вижда в развитието на трансграничните отношения между България и Турция условия за модернизация и усъвършенстване на местното самоуправление в двете страни, което би довело до повишаване на качеството на живот в пограничните региони на двете държави.

Като цяло може да се обобщи, че поставената научноизследователска цел е постигната, а задачите са разгледани на основата на логическата последователност, в необходимата дълбочина за изясняване и свързване. И това е така, защото е направен систематичен обзор на теоретико-методологическите разработки и процеси в областта на местното самоуправление в контекста на европейската политика; изследвана е динамиката на местното самоуправление в Република Турция – община Одрин, в сравнение с европейските тенденции; и накрая са анализирани предизвикателствата пред развитието на местното самоуправление в Република Турция – община Одрин.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Като цяло, приемам така формулираните научни и научно-практически приноси, които са резултат от изследването на автора. Сред научните приноси бих открила идентифицирането на динамиката на местното самоуправление в Република Турция, в частност в община Одрин, и акцентирането на необходимостта да бъде продължена добрата практика на трансгранично сътрудничество между Турция и страните от ЕС. Това позволява да се проследи динамиката на развитие на местното самоуправление в Република Турция – община Одрин в сравнение със страни от Западна, Средна и Източна Европа. От научно-практически приноси особено значение има очерването на основните слабости, допуснати от Република Турция в динамиката на развитие на местното самоуправление в посока интеграционния процес и членството в ЕС, което е основа да се оцени настоящото и бъдещо приложение и направление на политиките и практиките за трансгранично сътрудничество между България и Турция.

Убедена съм, че резултатите и приносите от изследването са доказателство както за сериозната и задълбочена теоретична подготовка на Едибе Реджаиева Ахмедова по изследваната проблематика, така и за нейните умения и способности да прави самостоятелни изследвания по една сложна и нелека материя.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Към приложените документи са посочени шест (6) самостоятелни публикации на дисертанта от участия в научно-практически конференции, публикувани през периода 2013 г. – 2016 г. в Годишника на ВСУ „Черноризец Храбър“ и в Сборници от Годишни университетски научни

конференции на Националния военен университет „Васил Левски“. Една от тях е на електронен носител и е разработена на руски език със заглавие “Проблемы и перспективы развития некоммерческого сектора в реализации непрямого государственного управления“ в рамките на научен проект (№14-02-00119, Казань -2015 г.) Част от публикациите са посветени на местното самоуправление в България и страните от ЕС, а други разглеждат връзката между местното самоуправление и престъпността в Турция, както и въпроса за децентрализацията и вътрешните служби за сигурност в Турция. Очевидно е, че дисертантът проявява особен интерес към темата за сигурността, защото тя е вплетена и разгледана в отделна публикация за териториалните общности в България. На тази основа може да се направи изводът, че е осигурена необходимата публичност на изследователския процес във връзка с разглежданата проблематика.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем от 34 страници и представя синтезирано съдържанието на дисертационния труд и съдържа всички необходими атрибути. В него адекватно и пълно е отразено съдържанието на изследването и коректно са представени научните резултати.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В дисертацията се откриват някои слабости и грешки, които не омаловажават разработката. Някои от тях имат технически характер, други се отнасят до конкретни въпроси, застъпени в изложението. Най-същественото е, че на места се губи усещането за систематичност и прецизност поради отклонения от темата. Изследването и анализирането

на тази нелека материя предполага един задълбочен творческо-изследователски подход, което често се оказва сериозно предизвикателство за един млад учен. Тук обаче следва да се отчете обстоятелството, че това е първото цялостно изследване, посветено на същността и особеностите на местното самоуправление в Република Турция, разгледано през призмата на нейното желание да стане член на Европейския съюз. Затова бележките или по-скоро препоръките имат смисъл на предложения за подобряване на неговото качество и в никакъв случай не са задължителни.

Заклучение

Цялостната оценка на разработката на Едибе Реджаиева Ахмедова е положителна. На дисертационния труд следва да се гледа като на завършено научно произведение. С него авторът демонстрира способност да разсъждава и предлага решения на теоретически и практически проблемни въпроси. Тази оценка на работата на дисертанта ми дава основание да направя извода, че представеният дисертационен труд отговаря на критериите в Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение. С оглед на гореизложеното предлагам на научното жури да даде образователна и научна степен „доктор” на Едибе Реджаиева Ахмедова по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

17 юли 2017 г.

София

Подпис:

(проф. д-р Поля Кацамунска)